

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 69P/23/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224200539
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Mužilová
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224200539.2

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II v Bratislave, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. S. C., R.. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, bytom u matky, dieťa matky: X.. T. V., N.., R.. XX.XX.XXXX, T. D. R. B. XX, P. Z., T. Č. D. K. XX, D., zastúpená advokátom JUDr. Milošom Chrenkom, so sídlom Hlavná 25, Trnava, a otca: O. C., R.. XX.XX.XXXX, Š. V. Z. W., T. D. K. XX, D., o návrhu matky, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

Otec je povinný dočasne prispievať na výživu maloletého dieťaťa: I. S. C., R.. XX.XX.XXXX výživným vo výške 150,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci, k rukám matky, počnúc dňom 01.03.2024, a to až do času vykonateľnosti rozsudku v časti určenia výživného na maloleté dieťa v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vedenom na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69P/21/2024.

II. Vo zvyšnej časti súd návrh z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 13.02.2024 sa matka domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu I. S. C., R.. XX.XX.XXXX tak, že žiada maloleté dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti s tým, že obaja rodičia budú dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, zaviazat' otca povinnosťou s účinnosťou od 01.05.2022 prispievať na výživu maloletého sumou 575,- eur mesačne, a to vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky, pričom nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 01.05.2022 do vynesenia rozsudku by súd povolil otcovi splácať v splátkach po 50,- eur spolu s bežným výživným pod sankciou straty výhody splátok a zároveň žiada styk otca s maloletým neupraviť a žiadnemu z účastníkov konania nepriznať nárok na náhradu trov konania. Spolu s návrhom vo veci samej sa matka domáha aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým navrhuje otca maloletého zaviazat' povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou 300,- eur mesačne, a to vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k jej rukám.

2. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 69P/21/2024-53 zo dňa 19.02.2024 bol návrh matky v časti týkajúcej sa nariadenia neodkladného opatrenia vylúčený na samostatné konanie. Toto konanie je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 69P/23/2024.

3. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matka uviedla, že s otcom maloletého dieťaťa žili v partnerskom vzťahu v spoločnej domácnosti, vzťah ukončili dňa 25.04.2022, pričom sa snažili dohodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Otázka zverenia maloletého do jej starostlivosti a styk dieťaťa s otcom nebol medzi nimi sporný. Matka uviedla, že je v súčasnosti na predĺženej rodičovskej dovolenke s maloletým, inak je zamestnaná na E. B. C. D. a je konateľkou

obchodných spoločností, jej príjmom je aktuálne len rodičovský príspevok vo výške 473,30 eura a prídavok na dieťa vo výške 60,- eur, t. j. spolu 533,30 eura mesačne. Do práce sa vrátiť nemôže a taktiež nemôže vykonávať ani podnikateľskú činnosť vzhľadom na veľmi nepriaznivý zdravotný stav maloletého a jeho zdravotné postihnutie a potrebu zvýšenej osobnej starostlivosti. Aktuálne býva v byte na K. B. C. D., ktorý je vo vlastníctve jej matky a ktorý užíva bezodplatne, vlastní dva rodinné domy v obci Q., je spoluvlastníčkou rodinného domu v obci P. Z. s bývalým manželom (o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k tejto nehnuteľnosti sa aktuálne vedie súdny spor na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-67C/21/23), v súvislosti s ktorým hradí polovicu hypotekárneho úveru na dom v sume 132,- eur mesačne. Aktuálne osobné a majetkové pomery otca maloletého jej nie sú známe. Vo svojej domovskej krajine vlastní dom na ostrove Rodos a osobný automobil. V dobe ich spolužitia dosahoval otec príjem cca 2.300,- eur netto mesačne. Maloletý I. S. je zdravotne postihnutý, trpí detským autizmom, má tiež narušenú komunikačnú schopnosť, je stále plne plienkovaný a vyžaduje si neustálu osobnú starostlivosť, pravidelnú odbornú starostlivosť, navštevuje súkromné denné centrum, kde je mu poskytovaná osobitná starostlivosť. Dvakrát týždenne navštevuje tzv. O. T. (aplikovaná behaviorálna analýza pre deti s autizmom) v zariadení I. O. C. D., dvakrát do mesiaca logopédiu a rovnako dvakrát mesačne neurovývin, obe v súkromnom centre O. C. D.. Výdavky na maloletého teda okrem obvyklej výživy (strava, oblečenie v sume cca 150,- eur mesačne) predstavujú poplatky v dennom centre cca 550,- eur (vrátane stravy v prípade plného mesiaca), O. T. mesačne 840,- eur, O. P. mesačne cca 150,- eur, výživové doplnky (rybí olej, probiotiká, vitamíny a Cilantro) cca 100,- eur mesačne, špeciálne mlieko, plienky a hygienické potreby predstavujú cca 100,- eur mesačne, náklady na pohonné hmoty (v súvislosti s vozením maloletého do škôlky, na terapie a vyšetrenia) predstavujú cca 100,- eur mesačne. Okrem pravidelných výdavkov sú to nepravidelné výdavky, napr. na špeciálne vyšetrenia (napr. za diagnostiku 100,- eur, neurológia 50,- eur) a od januára maloletý navštevuje centrum T. C. N., kde sa platí za polročnú terapiu 825,- eur, t. j. spolu aktuálne predstavujú náklady na maloletého (bez byvania) sumu 2.187,- eur mesačne. Uvedené výdavky hradí z úspor a je odkázaná na finančnú a inú výpomoc zo strany rodičov. Otec prispieva len sporadicky, v júli 2022, t. j. krátko po rozchode sám navrhol, že bude posilať výživné vo výške 350 - 400,- eur, čo nesplnil a poslal len nasledovné platby: dňa 10.05.2022 sumu 300,- eur, dňa 09.06.2022 sumu 300,- eur, dňa 28.07.2022 sumu 400,- eur, dňa 20.09.2022 sumu 400,- eur a dňa 07.07.2023 sumu 900,- eur. Dňa 14.12.2023 bol otec oslovený prostredníctvom právnej zástupkyne, no neodpísal a len cez sociálne siete oznámil, že platiť nebude. Vzhľadom k tomu, že otec maloletého na jeho výživu aktuálne neprispieva žiadnym výživným, je ohrozená jeho základná výživa a financovanie jeho nevyhnutných potrieb a aj k tomu, že otcove osobné, príjmové a majetkové pomery sú neznáme a je cudzím štátnym príslušníkom, je možné očakávať obsiahle a časovo náročnejšie dokazovanie a je nepravdepodobné očakávať rozhodnutie vo veci samej v blízkej dobe a preto je daná naliehavá potreba do doby vynesenia rozhodnutia vo veci samej dočasne upraviť pomery a zaviazat' otca maloletého prispievať na výživu maloletého aspoň v minimálnom nevyhnutnom rozsahu. Vychádzajúc z faktu, že otec maloletého sám v minulosti prispieval (hoci len sporadicky) na syna výživným v sume 300,- eur mesačne, navrhuje, aby súd formou neodkladného opatrenia zaviazal otca maloletého platiť výživné na maloletého práve v sume 300,- eur mesačne, a to až do doby, kým súd nerozhodne rozsudkom vo veci samej. K návrhu matka priložila fotokópiu rodného listu maloletého, e-mail adresovaný otcovi zo dňa 14.12.2023, fotokópiu pobytového preukazu otca a komunikáciu s otcom maloletého (fotokópiu rodného listu maloletého, fotokópiu pobytového preukazu otca i komunikáciu s otcom maloletého doručila matka aj v ďalšom podaní doručenom dňa 13.02.2024).

4. Lustráciou poručenských spisov bolo zistené, že na Okresnom súde Bratislava III prebehlo pod sp. zn. 16Pc/21/2020 konanie o zapretie otcovstva, v ktorom bolo rozsudkom zo dňa 06.05.2021, č. k. 16Pc/21/2020-41, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2021 určené, že p. S. Ď. nie je otcom maloletého dieťaťa I. S. Ď., R.. XX.XX.XXXX (T. I. S. C.).

X. V súčasnosti prebieha na tunajšom súde konanie vedené pod sp. zn. 69P/21/2024 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému.

6. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „CMP“), podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 324 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

11. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

12. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

15. Podľa § 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

16. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Súd pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností pred začatím konania alebo po jeho začatí v prvom rade prihliada na záujem maloletého dieťaťa. Podľa Civilného mimosporového poriadku ako prostriedok na ochranu záujmu maloletých detí slúži práve inštitút neodkladného opatrenia. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a osvedčil aj potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Zároveň súd pred samotným nariadením neodkladného opatrenia nezisťuje všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, nakoľko sa jedná o predbežnú úpravu práv a povinností, ktorá nevyžaduje zdĺhavé dokazovanie a konanie. To však neznamená, že neodkladné opatrenie môže súd vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Preto sú pre súd podstatné listinné dôkazy predložené spolu s návrhom ako aj samotný návrh, z ktorého súd vychádza. V návrhu popísané skutočnosti nemôžu vyvolávať pochybnosti o bezodkladnej potrebe využitia procesného inštitútu neodkladného opatrenia, pretože tento sa má uplatňovať len výnimočne, a to výlučne len v prípadoch riadneho osvedčenia stavu bezodkladnej potreby úpravy pomerov tak, aby sa zamedzilo jeho zneužitiu.

18. Inštitút neodkladného opatrenia predpokladá absenciu vážnejších pochybností o potrebe a dôvodnosti jeho uplatnenia a v konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú tieto práva zjavne ohrozené, a to dočasne, kým o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine v konaní vo veci samej. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo zvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky.

19. S poukazom na citované zákonné ustanovenia, vyhodnotiac zistené okolnosti súd dospel k záveru, že za daných okolností je návrh matky sčasti dôvodný. Zo skutkových tvrdení obsiahnutých v návrhu matky a čiastočne aj z doloženej e-mailovej komunikácie rodičov vyplýva, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti, pričom o maloleté dieťa sa stará matka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, pričom otec na výživu maloletého dieťaťa neprispieva od júla 2023. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia o určenie povinnosti platiť výživné v nevyhnutnej miere podľa § 366 CMP je rozsah výživného, ktorý sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí. Neodkladným opatrením nerozhoduje súd o výške výživného podľa schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča. V súlade s platným Civilným mimosporovým poriadkom možno v rámci neodkladného opatrenia nariadiť rodičovi platiť výživné len v nevyhnutnej miere. Uvedeným zákonným ustanovením mal zákonodarca na mysli uloženie povinnosti rodičovi, ktorého zákonná vyživovacia povinnosť nebola doposiaľ súdnym rozhodnutím upravená, platiť výživné v takej miere, aby výživa dieťaťa nebola žiadnym spôsobom ohrozená. Výživné sa určuje v nevyhnutnej miere a je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného, pričom nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť výživné aj vo väčšom rozsahu. Neodkladné opatrenie vychádza z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania, pričom pre účely nariadenia neodkladného opatrenia

je nepostačujúce len samotné tvrdenie, že povinný rodič na výživu maloletého dieťaťa vôbec ničím neprispieva, keď súčasne nie je splnená aj podmienka, že oprávnený rodič osvedčil, že výživa maloletého dieťaťa by bola bez nariadenia neodkladného opatrenia nejakým spôsobom ohrozená. V posudzovanom prípade prihliadnuc na hore uvedené zásady a vychádzajúc zo skutkových tvrdení matky, že otec si dlhšie obdobie (pozn. od júla 2023) neplní svoju vyživovaciu povinnosť, mal súd za osvedčenú potenciálnu hrozbu ohrozenia výživy maloletého dieťaťa. Pri určovaní výšky výživného však musel súd vychádzať zo samotného charakteru neodkladného opatrenia, ktoré slúži len k určeniu výživného na uspokojovanie základných životných potrieb oprávnenej osoby. Samotné tvrdenie matky, že otec v minulosti prispieval sporadicky výživným vo výške 300,- eur mesačne, je v tomto štádiu úplne irelevantné a nemôže byť dôvodom na to, aby súd prostredníctvom procesného inštitútu neodkladného opatrenia určil vyživovaciu povinnosť v uvedenej výške. V tomto konaní musel súd vychádzať aj zo skutočností, že matka okrem skutkových tvrdení, neosvedčila listinnými dôkazmi žiadne rozhodné skutočnosti, pre ktoré by bolo dôvodné formou neodkladného opatrenia určenie výživného vo vyššom rozsahu, ako je rozsah zodpovedajúci všeobecne známym základným nevyhnutným nákladom pre maloleté dieťa vo veku cca 3 roky. Pri určení vyživovacej povinnosti otca vo výške 150,- eur mesačne preto súd vychádzal predovšetkým zo sumy životného minima určeného na neplnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (v zmysle zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a opatrenia č.220/2023 Z.z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm životného minima, predstavuje životné minimum ak ide o nezaopatrené dieťa alebo zaopatrené neplnoleté dieťa sumu 122,77 eur mesačne). Súd časovo ohraničil trvanie neodkladného opatrenia až do času rozhodnutia vo veci samej - pričom uvedené presne vymedzil vykonateľnosťou rozhodnutia vo veci samej v časti týkajúcej sa výživného tak, aby nedošlo k súbehu dvoch exekučných titulov s ohľadom na skutočnosť, že v zmysle § 44 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením. 20. Inštitút neodkladného opatrenia neslúži na to, aby nahrádzal rozhodnutie vo veci samej, ale na to, aby súd neodkladne zasiahol v prípade, že dochádza k ohrozeniu práv maloletého dieťaťa a sú splnené všetky podmienky na jeho vydanie. Na základe vyššie uvedených skutočností, súd návrhu matky čiastočne vyhovel a zaviazal otca povinnosťou prispievať na výživu maloletého výživným v rozsahu zodpovedajúcom nevyhnutnej miere a vo zvyšnej časti návrh matky zamietol. Až v konaní vo veci samej bude mať súd dostatočný priestor na preukázanie všetkých sporných skutočností a na vykonanie dokazovania a zistenia skutočného stavu veci, vyhodnotí aké sú príjmové, výdavkové a majetkové pomery rodičov, ich schopnosti a možnosti ako aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa tak, aby súd rozhodol v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

21. O trovách konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie, a to v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a požadovať splnenie nároku z exekučného titulu. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.